

ȘCOALA PRIMARĂ

ORGAN DE INFORMAȚII

ABONAMENT:
Anual 40 Lei. Exempl. 3 Lei

Revizoratul școlar din Arad
On. Biblioteca N. D. Xenopol
Din oficiu

Arad
Palatul Cultural

ARADULUI

JRI:
— — 2 Lei

* Celor ce vin la noi: învățătorilor congresiști.

De pe meleagurile eliberatului Ardeal; din toate colțurile Bucovinei; din câmpiile întinse ale Basarabiei și din unghiurile patriei mame, se strâng luminătorii credințelor avansate în ziua de 5 August în orașul Arad. Vin dascălii români din întinsele câmpii și din bogații munți să descifreze tainele cărărilor noi, să inaugureze epoci de redeșteptare, avânturi de reculegere, iar deasupra mormintelor umilinții să fluture steagul **voinței trezite**. Se apropie cu pietate de glia eroilor căzuți în frământările ideii mari din care a fișnit la plinirea vremii întruparea gândului. Vin dârzi impuși de o enervare nouă, de o credință impusă de împrejurări schimbate, vin povățuiți de lecțiile amărăciunilor, ca din tragedii să construiască o morală posterității, o speranță tânără în izbânzi proaspete.

Să vină!

Pornească din cuiburile liniștite ale căsuțelor lipsite de pâinea cea de toate zilele. În pribegia lor culturală samene boabele înfrățirii, predice mărturisiri de voințe sincere, deslege adevărul curat de rogozul duplicității.

Să vină!

Îi așteptăm de mult. Cu mâna strașină la ochi măsurăm zările. La gândul apropierii ne-au mijit nădejtile. Îngălbeniți în trude încrustând pe fiecare lemn al Ardealului răvașul suferințelor, ne-a crescut puterile văzându-i, coborând în cete de luptători.

Chibzuiți în plăcerea revederii le întindem brațele frățești și în măsurarea entuziasmului le zicem: „Bine a-ți venit“!

Prieteni dragi!

Credincioși chemării voastre sfinte, vrednici muncitori ai noilor situații, paznici credincioși ai legii-Domnului, veniți la noi să ne ridicați într'un prestigiu respectabil. Cu sufletele încărcate de revenea pomenirii morale, în evocarea crezurilor de biruințe viitoare, veniți să întăriți legământul înaintașilor. Necunoscuți în imbulzelile cerșitoriei de bunuri trecătoare, la ivirea primăverii de eliberare a-ți pașit pe planul întâiu de luptă să săvârșiți minunea schimbării la față, Stropiți cu aghiasma voințelor hotărâte, pe urmele sbuciumului vostru a crescut nesfârșitele lanuri ale dorurilor. De alungul veacurilor zvârliți de misiune prin toate tranșeele de luptă, chemați de un neam la purtarea crucii, cu broboadele sudorilor pe frunte a-ți cercat neșovăelnici drumul către locul căpăținei. Așa v'a hărăzit fatala soarte, și astăzi clocotul avântului vă orânduște în șiruri de luptă să ștergeți praful suferințelor de pe lespedea mormântului părăsit.

Oh! voi unde neliniștite în oceanul frământărilor mari. Glasuri puternice în elanul însuflețirii. Bogați în lipsuri, în îndatoriri și în iubiri de moșie, apropiați-vă de sufletele noastre, ridicați-le până unde poate vrednicia și conștiința voastră trează. Împrăstie-se dorurile vigurosității peste miriștea riscată a cugetelor materialiste. Suflați cu putere în buciul înviorării. La ultimele acorduri ale simfoniilor de înviere

picurați și câte o lacrimă, lacrima trezirii, apa înțelegerii.

Ca o binecuvântare cerească, fie venirea voastră! Ca o ploaie roditoare fie rostul afirmațiilor voastre. Așa Vă vrem.

Din pragul căsuțelor noastre unde vă așteaptă cugetul senin, și inima românească Vă întindem mâna bătătorită de munca frudnicei vieți și împreșmuiți de emoții Vă zicem: La noi, fiți bineveniți!

N. CRISTEA

prezidentul Asociației corp. did.
primar din județul Arad.

Al V-lea Congres învățătoresc la Arad

Comitetul central al „Asociației învățătorilor din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș”, și comitetul central al „Fondului Gheorghe Lazăr”, convoacă al II-lea congres ordinar al Asociației și a III-a adunare generală a Fondului pe zilele 5, 6 și 7 August a. c. în Arad, sala Palatului cultural, cu următoarea ordine de zi:

I. Ședința Asociației în 5. Aug.

1. Participarea în corpore la biserica catedrală.
2. Conducet etnografie, organizat de secția județeană Arad, în fața Primăriei. În caz de timp nefavorabil, conductul etnografic nu se va ține.
3. Deschiderea congresului.
4. Alegerea comisiunii verificatoare și alor 2 notari.
5. Raportul comitetului central.
6. Raportul casierului.
7. Raportul redacției revistei „Învățătorul.”
8. Raportul administrației revistei.
9. Alegerea comisiunilor cenzuratoare.
10. Comitetele școlare, construcții de școli.
11. Masa comună oficială.

II. Ședința F. Gh. Lazăr, 5 August.

1. La ora 4 d. a. deschiderea adunării:
2. Raportul casierului.

3. Raportul directorului adm. al casei învățătorilor și gest. 1922—23.

4. Alegerea alor 2 comisiuni verificatoare.

5. Conferința despre Gheorghe Lazăr, ținută de prof. Victor Lazăr.

6. Seara la ora 9 va avea loc un concert aranjat de secția județeană a inv. cu concursul dlui prof. At. Lipovan, în mare dela Crucea Albă cu următorul program:

1. G. Musicescu: Cine se va sui în muntele Domnului, cvartet.

2. I. Costescu: Latina gintă e regină.

3. D. Toni învățător, Galați: Amintiri din Dobrogea.

4. Operă cântată de d-șoara D. Lepa prof. și cântăreață de operă.

5. I. Costescu: Doina, cvartet.

6. T. Popoviciu: Cântec de leagăn.

7. A. Cotruiș: Cetire din propriile poezii.

8. I. Vidu: Peste deal.

9. Arie naționale, cântate de prof. Dora Lepa

10. Domide: Înșiră-te mărgărite, cvartet cu soli.

11. I. Vidu: Pui de lei.

După concert urmează dans.

Prețul de intrare: Locul I. 30 lei de persoane; Loc. II. 20 lei; Loc III. 15 lei; iar locul de stat 10 lei. Suprasolvirile se primesc cu mulțumită. Venitul este destinat pentru „Casa învățătorilor.”

III. Ședința II. a Asociației, Luni 6 Aug. ora 9 dimineața.

12. Pensionarea corpului didactic primar.

13. Limba română în școlile minoritare și în secțiile minoritare dela școlile primare ale statului.

14. Salarizarea. Pragmatica și salarizarea corpului didactic, cu considerațiuni speciale la corpul didactic primar.

IV. Ședința III. a Asociațiunii, 6 Aug. ora 4. d. a.

15. Raport asupra căminului fetelor de învățători din Cluj, modificarea statutelor și alegerea directorului.

16. Raportul comisiunilor.

17. Eventuale propuneri.

V. *Sedința II a a F. Gh. Lazăr, Marți 7 August ora 9 dimineața*

7. Raportele comisiunilor verificatoare.

8. Fuzionarea „Fondului Gheorghe Lazăr” cu „Casa de credit și economii a Corpului didactic.”

9. Eventuale propuneri.

10. Vizitarea instituțiilor culturale și industrie din Arad.

Sedința consiliului general, se va ține în preziua congresului. Propunerile vor fi înaintate în scris comitetului central, cu 8 zile, înainte de congres.

Congresistii vor beneficia la o reducere de 75 la sută pe CFR. — Fiecare congresist își va plăti la plecare jumătate bilet, care va fi valabil și pentru reîntoarcere. Biletele vor fi vizate în gara Arad.

Incvartiruirea se va face la Casa învățătorilor și alte institute din Arad, de către secția județeană.

Sosirea și primirea comitetului central în gara Arad, Sâmbdă 4 August a. c. ora 4 d. a

Traian Șuteu, președintele Asociației; *Gavril Almașianu*, secretar general; *Gheorghe Viit*, președintele »Fondului Gh. Lazăr«; *Andrei Pora*, secretar.

PARTEA OFICIALĂ.

Ordinele cuprinse în această rubrică vor fi înregistrate de directorul școlii în exhibitul școlii, iar învățător de clasă în evidențele clasei ce conduc.

Nr. 3079—1923 *Funcționarea școlilor confesionale, particulare și domeniiale minoritare.* În virtutea circularului Inspectoratului școlar regional din Timișoara Nr. 2684—1923, recercăm toate școlile minoritare confesionale, particulare și domeniiale, respective pe susținătorii acestora și pe dirigenții acestor școlii să ne prezinte până în 10 August a. c. un tablou, care va cuprinde: a) numele învățătorilor cari vor propune în anul școlar viitor; b) etatea; c) locul nașterii; d) cetățenia; e) numărul și data

diplomei, comisia de examen care a eliberat diploma și f) pentru ce grad de școală este calificat.

Simultan cu aceasta, ni-se va mai trimite un alt tablou, care va indica orarul școlii (planul de școală) din care să apară că, ce obiecte se predau în fiecare clasă și în câte ore săptămânal. Tot așa ni-se va înainta un tablou care va arăta orarul claselor, și un tablou care va indica manualele ce se vor întrebuința în fiecare clasă arătând data și locul unde au fost tipărite, precum și numărul sub care au fost aprobate de autoritățile școlare române.

La alcătuirea tablourilor se vor avea în vedere ordinele și regulamentele emantate de autoritățile școlare române de stat din Cluj și București și aplicarea în întregime a programelor de stat.

Disponem, că în clasa I. și a II. nu se pot primi decât elevi de aceeași confesiune și naționalitate, tot așa nu se pot primi nici în celelalte clase elevi de altă confesiune și naționalitate, dacă în anul precedent au urmat cursurile la altă școală.

Tablourile cerute aci ni-se vor prezenta în câte 2 exemplare.

Arad, la 19 Iulie 1923.

Spinanțiu, revizor.

—:—

No. 3079—1923. *Limba de predare în școlile minoritare.* În baza ordinului Ministerului Instrucțiunii Publice, comunicat nouă de Inspectoratul școlar regional Timișoara cu N-rul 2684—1923 din 9 Iulie 1923, ordonăm următoarele:

1. La școlile primare confesionale israelite, limba de predare va fi în cl. I. și II. numai cea română, în cl. III. și IV. zilnic, câte 2 ore se va preda românește (limba română, istorie, geografie, constituție) învățătorii lor trebuie să știe românește. Examenul de absolvire al cursului primar se va da și la școlile minoritare confesionale și comunale numai românește înaintea unei comisii de stat.

2. Grădiniile de copii confesionale nu pot funcționa decât în limba română.

3. La toate școlile primare minoritare: de stat, confesionale (rom. cat., luterane, calvine, sârbești) precum și la cele minoritare comunale instrucțiunea se va face și în românește câte 2 ore în fiecare zi (limba română, geografie, istorie, drept).

4. Dela 1 Septembrie se va aplica în toate școlile primare programa, regulamentul și orarul din vechiul regat.

În clasa I. și II. a școlilor minoritare confesionale nu se pot primi decât elevi cari se țin de confesiunea școlii și nu pot primi instrucție decât în limba lor națională ținând cont de dispozițiile cuprinse în acest ordin.

Nici în celelalte clase nu pot urma elevi de altă confesiune și naționalitate, dacă clasa precedentă a absolvit-o la altă școală.

Față de contravenienți se vor aplica sancțiunile legii.

Arad, la 24 Iulie 1923.

Spineanțiu, revizor.

— :: —

No. 3080—1923. *Curățirea saletor de în vătamă t* Spre știre și conformare publicăm următorul ordin:

Copie. — Inspectoratul școlar regional Timișoara Nr. 2684—1923. Circulară tuturor școlilor de stat și Revizoratelor. Ministerul face un călduros apel ca să se facă imediat reparațiunile necesare la școlile, spind pereții spălând podurile și ferestrele, punând în ordine clasa, curtea și grădina școlii, și improvizând pe lângă școală un trottoar, dacă lipsește. Organele de control vor constata ce s'a făcut și ce nu. Costul acestor spese cade în sarcina comitetelor școlare. Unde e necesar se va constitui un comitet de construcție pentru a clădi edificiul de care școala are nevoie. Timișoara, 9 Iulie 1923. I. Petrovici m. p. inspector-șef. LS.

În consecință dispunem tuturor comitetelor școlare, ca după primirea acestui ordin numai decât, să efectueze lucrările, amintite în acest ordin. Sumele necesare — întrucât nu ar avea

alte disponibile — le vor cere dela Primăriile comunale, în contul celor 14%.

Arad, la 24 Iulie 1923.

Spineanțiu, revizor.

— :: —

Nr. 3125—1923. *Catechizarea baptiștilor*. Ministerul instrucțiunii, direcțiunea generală a învățământului primar și normal-primar. Seria A. Buroul A Nr. 6887. 19 Iulie 1923. Domnule Revizor! Ca urmare la rap. Dv. Nr. 1015—1923. Avem onoare a vă trimite în copie adresa Ministerului de culte spre a vă conforma. Director General: Indescifrabil. Șefu serviciului: Indescifrabil. — Copie după adresa Nr. 20674—1923. Ministerul Cultelor și Artelor, Direcția Generală a cultelor. Domnule Ministru! Referindu-ne la adresa D-voastră cu Nr. 29227—1923 din 19 Aprilie, avem onoare a vă înapoia întreg dosarul cu avizul, că nu se poate acorda dreptul de a funcționa ca profesori de religie indivizi, care probabil nu posed nici cele mai elementare cunoștințe pentru a propune studiul religiunii. Conform punctului 2 art. 18 al statutului de culte maghiar. Nr. 77092 delat 2 Noembrie 1905, predicatorii baptiști, chemați a preda și studiul religiunii, trebuie să fie absolvenți ai vreunui institut teologic recunoscut de Ministerul respectiv ori să aibă testimoniu de maturitate (bacalaureat). În consecință în cazul de față trebuie să se ceară atestatele școlare ale celor propuși a funcționa ca profesori de religie, spre a se vedea dacă posed calificația de mai sus. — Avem onoare a vă ruga totdeodată, binevoiti a lua măsurile necesare, ca numai acei de confesiune baptistă să fie admiși la studiul religiunii baptiste, cari în înțelesul art. de lege 53 din 1868 pot fi considerați ca baptiști, adică au trecut în mod legal la aceea confesiune. Ministru: jss.) V. G. Ispir. Director General- (ss.) V. P. Ionescu.

Arad, la 24 Iulie 1923.

Spineanțiu, revizor.

— :: —

Nr. 3102—1923. *Școlile improprietărite în baza legii agrare*. Pentru urgentă rezolvire a ordinului Nr. 64007—1923 al Ministerului Instrucțiunii publicat aci mai jos dispunem tutu

ror directorilor și învățătorilor dela școlile primars din orașul și județul Arad, ca *acest raport să ni-l prezinte cel târziu până în 10 August.*

Copie: » Inspectoratul școlar regional Timișoara. Nr. 2879—1923. Circulară. Spre știre și conformare vi se comunică copia sub % după cum urmează. România Min. Instr. Dir. Gen. a învăț. prof. Nr. 64007. — București, 10 Iulie 1923. D-le Inspector! Avem onoare a Vă ruga să binevoiți a dispune ca *de urgență să se cerceteze și să se întocmească tablouri de toate școlile cari au fost împroprietărite în baza legii pentru reforma agrară, arătându se localitatea și mărimea terenulul.* În acelaș timp ni se vor indica și școlile cărora numai li s'au arendat pământ. Arătându-ni-se timpul și modelitatea plății, rugându-vă să binevoiți a dispune ca acestor, să li-se pună în vedere să achite arenda cuvenită pentru terenurile ce dețin. Director General (ss. indescifrabil). Subdirector: Emil D. Hogce m. p. Rog să ni se trimită răspunsul necesar la ord. de față Timișoara, 14 Iulie 1923. I. Petroviciu m. p. Inspector-șef. (L. S.)

Arad, la 31 Iulie 1923.

Spinanțiu, revizor

—:—

No. 3182—1923. *Candidații de învățători să se prezinte la Ministerul instrucțiunii.* Pentru luare la cunoștință și pentru ca să se comunice și cu cei interesați din bomune, publicăm în întregime ordinul Ministerului Instrucțiunii Nrul 78108—1923.

Copie. Inspectoratul școlar regional Timișoara No. 3049—1923. Circulară. Către Revizoratul școlar Arad. Vă rog să luați cunoștință de cele ce urmează: Copie. Ministerul Instrucțiunii publice. Direcțiunea învăț. prim. și normal, Biroul A No. 78108—1923. București 23 Iulie 1923. D-le inspector-șef, Avem onoare a Vă ruga ca, în conformitate cu art. 144 din regulamentul de aplicare asupra legii învățământului primar, să puneți în vedere prin inspectorii școlari pri de circumscripție și revizoratele școlare respective, absolvenților cu diploma de capacitate pentru învățători, cari au

satisfăcut legea de recrutare, precum și a celor reușiți la examenul de ajutor-învățător și cari nu au luat loc, normalistelor conducătoare și a celor cari nu au obținut aviz da reintegrare, că sunt invitați la minister în zilele de 15—21 August a. c. spre a-și alege posturi în învățământul rural în ordinea următoare: *la 15 Aug. a. c se vor prezenta candidații pentru j. dețul Arad.* Toți candidații vor prezenta un certificat de sănătate, liberat de un medic oficial (de plasă, județ seu comună). Cei cari nu se pot prezenta, pot da procura altei persoane de a alege postul, sau pot înainta cereri, în cari vor indica în ordinea de preferință 3—4 posturi pe cari voesc să le ocupe. Nimeni nu va fi numit cu titlul provizoriu, dacă nu a satisfăcut legei de recrutare și nu au vârsta de 20 de ani împliniți. Director gen. (ss) Ghițescu. Timișoara, 28 Iulie 1923. L. S., I. Petrovici m. p., inspector-șef.

Arad, ia 31 Iulie 1923.

Spinanțiu, revizor.

DIVERSE.

Inștiințare.

În clasa I a școlii normale ort. române din Arad în anul școlar 1923—24 se primesc băieți, cari au terminat cel puțin cu succes bun 4 clase primare și nu au trecut de 14 ani.

În clasele II—V se primesc și absolvenții ai claselor I-IV de liceu ori de școală medie, având să facă examen de diferență.

Primiriile de elevi se fac pe baza unui examen de admitere.

Cererile de primire se vor adresa până în 31 August la direcțiunea școlii normale ort. române din Arad și vor fi semnate de către reprezentanții legali ai candidaților (părinți san tutor) cu arătarea profesiunii și a locuinței lor.

La cerere se vor adnexa următoarele documente: 1. Extras de botez. 2. Act de naștere dela oficiul stării civile. 3. Certificatul școlar de pe ultima clasă. 4. Actul de vaccină. Candidații

pentru burse, ce se vor cere dela stat, vor mai adneca la rugare și următoarele:

1. Certificat dela primărie, prin care să se arate amănunțit dările ce le plătește reprezentantul legal al candidatului către stat, județ și comună, numărul copiilor și vârsta fiecăruia precum și averea, pe care o poșede.

2. O declarație iscălită de reprezentantul legal în fața primăriei, în care se obligă la serviciu învățătoresc cel puțin atâția ani, cât au beneficiat bursa.

Cererile netimbrate ori defectuos ajustate se vor retrimite neresolvite.

Ecsamenele de admitere se vor ținea în 3 și 4 Septembrie n. Candidații vor fi supuși unui ecsamen medical și vocal, după care vor urma probele scrise de limba română și aritmetică și în fine probele orale din limba română, aritmetică, istorie și geografie.

Elevii admiși prin examenul de admitere și coi din anul trecut se vor înmatricula plătind următoarele taxe:

Rata I., în suma de 706 Lei, din tacsă de întreținere, 2000 Lei. în internat, precum și tacsă în alimente (100 kgr. făină albă, 100 kgr. cartofi, 5 klg. unsoare, 10 klg. fasole și 50 ouă).

1. Tacsă de înscriere 10 Lei. 2. Tacsă la fondul de pensuni 6 Lei. 3. Tacsă pentru mijloace de învăț. 10 Lei. 4. Pentru anuar 10 Lei. 5. Pentru fondul disponibil al școlii 2 Lei. 6. Pentru bibliotecă 5 Lei. 7. Pentru fondul de excursiuni 2 Lei. 8. Pentru fondul de ajutorare al elevilor 2 Lei. 9. Tacsă de cerneală 3 Lei. 10. Tacsă pentru mobilier 25 Lei, pentru medicamente 25 Lei. Total: 100.

Fără achitarea taxelor școlare și de întreținere în internat nimenea nu poate fi înscris și admis la masă.

Examenele de corigență se vor ținea în 17 și 18 Septembrie n., înscrierile în 19 și 20, iar în 21 Septembrie va avea loc, deschiderea anului școlar.

*Lista manualelor, ce se vor folosi în anul școlii 1923-24 se află la **Librăria Diecizană.***

—:—

Censurat: Censura presei Arad.

Inștiințare.

Se aduce la cunoștință generală, că la școala dd industrie casnică din Arad se află 20 burse pentru anul I. Elevele cari doresc a ocupa aceste locuri trebuie să îndeplinească următoarele condițiuni: 1. Să aibă cursul primar complet. 2. Să aibă vârsta de cel puțin 13 ani (se admit dispenze în plus ori în minus). 3. Să fie de naționalitate română.

Odată cu cererea de înscriere se înainteze și actele doveditoare punctelor de mai sus. Înscrierile încep în ziua de 10 August 1923, la cancelaria școlii din palatul domonial, Strada George Popa.

Arad, la 19 Iulie 1923.

*Irina Popescu m. p.,
dirigenta școlii.*

INFORMAȚIUNI.

Carnete de identitate pe C. F. R. au sosit și de cei din jos vizați le pot primi dela Revizoratul școlii Arad: Toth Valeria, Laza Teodor, soția și fiica lor Forica, Vușdea Valeriu, și soția, și soția Lazar Igrășan.

Personale: D. Iosif Moldovan Inspector școlii al circumscripției școlii Oradea-mare, a plecat pentru a inspecta revizoratele și școlile din Maramureș și Sălaj.

Înscrierile la liceul „Elena Ghilba-Birta.” Părinții cari doresc să-și înscrie fiicele în clasa I. a liceului „Elena Ghilba-Birta” din Arad, sunt rugați să înainteze, până la 25 Aug. direcțiunei liceului o cerere provăzută cu timbru legal, anexând certificatul despre absolvirea școlii primare, act de naștere de vaccină. În 3, 4 și 5 Septembrie a. c. vor fi ecsamenele de primire. Conform regulamentului în clasa I se vor primi numai 60 eleve.

—:—

Tiparul Tipografiei „Concordia”, Arad.